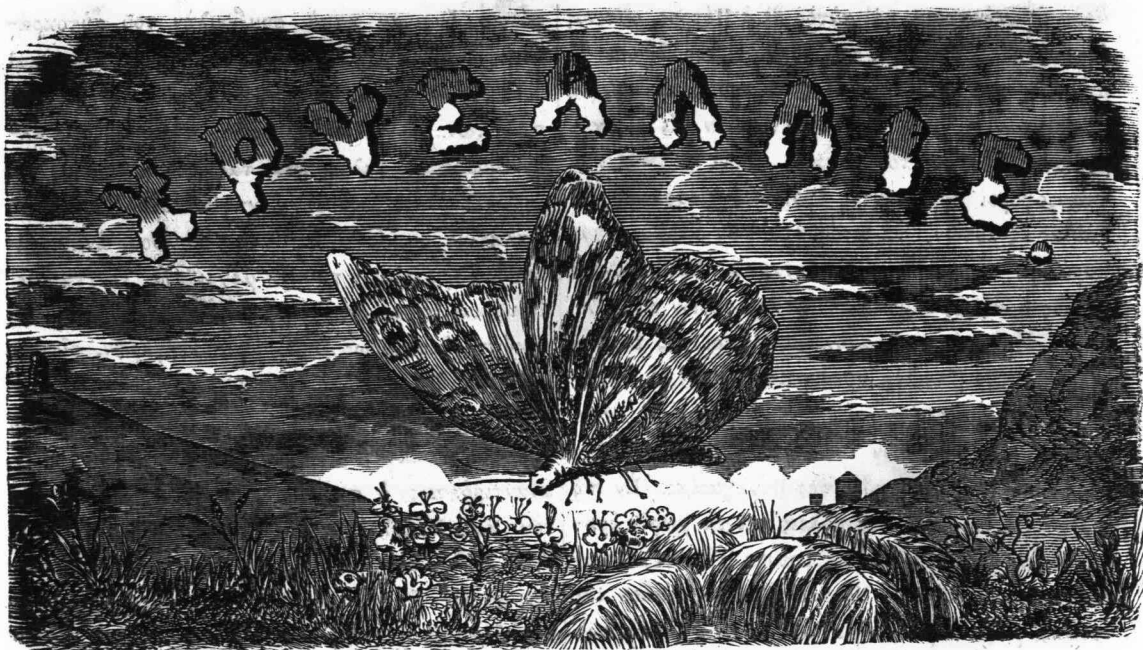

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ—ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ—ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΤΟΜΟΣ Α΄.

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1863.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 24.

Αἰ πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἀγίας
Γῆς γεγόμεναι σταυροφορίαι.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδιον 23).

Τὸ πρῶτον βῆμα ἐγένετο ἡ ἀπόφασις τοῦ νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ ἁγία χώρα ἐγένετο παραδεκτὴ παρὰ τῶν λαῶν καὶ ὁ θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμὸς ἀνεξέλιπτο εἰς τὸ ἔπακρον. Ἡδὴ ἐπῆλθεν ἡ ὥρα τῆς ἐκτελέσεως, ἡ ἐποχὴ τῶν θυσιῶν καὶ τῶν ὀδυνῶν. Ἀφοῦ ἡτοιμάσθησαν τὰ πάντα πρὸς ἀναχώρησιν, ὤρίσθη ὡς κοινὸν συνενώσεως σημεῖον τῆς μεγάλης καὶ ποικίλης ταύτης τῶν σταυροφόρων στρατιᾶς ἡ Κωνσταντινουπόλις. Ἐκ πάντων τούτων, προθυμότεροι οἱ ὑπὸ τὸν Πέτρον τὸν ἐρημίτην ταχθέντες, περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας ὡς ἔγγιστα, ἐξεκίνησαν πρῶτοι μετὰ γυναικῶν καὶ παιδῶν, περὶ οὐδενὸς τῶν ἀνγκυαίων προνοήσαντες, ἀλλ' ἀφεθέντες εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν πρόνοιαν ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐμάχοντο. Καὶ ἐνόσω μὲν διήρχοντο τὴν Γερμανίαν ἡ πορεία τῶν ἦν εὐτυχής, ἀλλ' ἐν Βουλγαρίᾳ ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν ὀδηγούμενων ὑπὸ τοῦ Gauthier, αἰτήσασα τροφὰς καὶ μὴ λαβοῦσα παρὰ τοῦ διοικητοῦ τοῦ Βελιγραδίου,

ἐφώρμησεν εἰς τὰς πεδιάδας, ἤρπασε τὰ βοσκόμενα ποιμνία, ἔκαυσεν οἰκίας τινὰς, καὶ τὸ χεῖριστον ἐφόνευσε καὶ τινὰς θελήσαντας ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὰς ἀρπαγὰς τῆς ταύτης. Παροργισθέντες ἐκ τούτου οἱ Βούλγαροι ἐπέπεσαν κατὰ τῶν στρατιωτῶν ἐκείνων, ἀφ' ὧν πλεῖστοι μὲν κατεστράφησαν, οἱ δὲ διασωθέντες ἔφθασαν ἐν ἀγωνίᾳ, διὰ τῶν ἐρήμων καὶ δασῶν τῆς χώρας, πρὸ τῆς πόλεως Νύσσης, ἧς ὁ διοικητὴς ἐδέχθη αὐτοὺς φιλανθρωπῶς. Δύο μῆνας μετὰ ταῦτα ἔφθασαν εἰς Κωνσταντινουπόλιν, ὅπου Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς τοῖς ἐπέτρεψε νὰ περιμείνωσι τὸν λοιπὸν τοῦ ἐρημίτου στρατόν.

Δυστυχῶς καὶ ὁ στρατὸς οὗτος, διότι ἔτρεχε ν' ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ὑποχρεοῦται καὶ νὰ ζήσῃ ὡς ἐδίδασκεν ὁ θεὸς ἐκεῖνος διδάσκαλος. Ἄλλως τε, ὁ θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμὸς δύναται νὰ τελέσῃ θαύματα, ἀλλ' ἡ στρατιωτικὴ παιθαρχία δὲν ἀντικαθίσταται δι' αὐτοῦ. Μέχρι τοῦ Σεμλίνου, πόλεως κεκμένης εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰστρου, ἔφθασε καὶ οὗτος ἐν εἰρήνῃ· ἀλλ' ἐνταῦθα οἱ στρατιῶται τοῦ Πέτρου ἰδόντες ἀνηρτημένα εἰς τὰς πύλας τοῦ φρουρίου τὰ λάφυρα δεκαεὶ σταυροφόρων, ἐκινήθησαν εἰς σφο-

δράν ἀγανάκτησιν, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πέτρος, οὐτινος ἐξεκαύθη ἡ ὀργὴ ἐκ τῆς θέας ἐκείνης, ἔδωκε τὸ σημεῖον τοῦ πολέμου. Ὁ λαὸς τοῦ Σεμλίνου, μὴ δυνάμενοι ν' ἀνθέξῃ, ἐζήτησεν ἄσυλον εἰς τι ὄχυρὸν μέρος παρὰ τὸν Ἰστρον, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ οἱ σταυροφόροι ὁρμήσαντες ἐφόνευσαν τέσσαρας χιλιάδας ἐξ αὐτῶν, τὰ πτώματα τῶν ὁποίων συμπαρέσυρε τὸ βεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Ἐρεθισθέντες ἐκ τῆς πράξεως ταύτης τῶν σταυροφόρων οἱ Βούλγαροι, ἐξεστράτευσαν ἀκολούθως περὶ τὰς ἑκατὸν χιλ. ὑπὸ τὸν βασιλέα αὐτῶν Κολομάνον, οὗ τὴν ἐλευσιν οἱ σταυροφόροι μὴ τολμήσαντες νὰ περιμείνωσιν, ἐγκατέλιπον τὸ Σεμλῖνον καὶ διευθύνθησαν εἰς τὸ Βελιγράδι τῆς Βουλγαρίας. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ εὗρον τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία ἔρημα, διότι ὁ λαὸς πτοηθεὶς ἔφρουγε τὴν παρουσίαν των, πλησίον δὲ τῆς Νισσάβης, ὅθεν ἔλαβον καὶ τροφάς, ῥῆξις συμβάσας μεταξὺ τινῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν κατοίκων, ἐγένετο ἀφορμὴ μεγίστης καταστροφῆς τῶν σταυροφόρων, διότι οἱ κάτοικοι τῆς Νύσσης, ἐπιπεσόντες κατὰ τῆς ὀπισθοφυλακῆς των, ἐφόνευσαν πλείστους, ἥρπασαν δύο χιλιάδας ἀμάξας, καὶ ἔκαμαν μέγαν ἀριθμὸν αἰχμαλώτων. Ἐπανελθὼν ὁ Πέτρος μετὰ τοῦ λοιποῦ στρατοῦ ὅπως συνδράμῃ τὴν ὀπισθοφυλακὴν του, δὲν εὗρεν ἄλλο εἰμὴ τὰ ἐλκεῖν ἰσχυρὰ τῆς καταστροφῆς τῆς. Ὀργὴ τότε καὶ ἀγανάκτησις κατέλαβεν ἅπαντα τὸν ἄνευ πειθαρχίας ἐκείνον στρατόν· ἕκαστος ἔπραττεν ὡς ἤθελε, καὶ οὐδεὶς ἤκουε τὸν ἀποπειρώμενον νὰ κατευνάσῃ τὴν μακρίαν των Ἐρημίτην. Μετὰ τινὰς ἀτυχεῖς πρὸς συμβιβασμὸν ἀποπειράς, οἱ σταυροφόροι προσέβαλον μένεα πνέοντες τὴν Νύσσαν, ἀλλ' ἐν ἀταξίᾳ πολεμοῦντες διεσπάσθησαν καὶ ἐδόθησαν εἰς φυγὴν. Ἡ καταστροφὴ τότε ἐγένετο τρομερά, καὶ ἄλλοι μὲν ἐπιπτον ὑπὸ τὸν σίδηρον τῶν Βουλγάρων, ἕτεροι δὲ ἐπνίγοντο εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ σχηματιζόμενα τεχνάγη. Αἱ γυναῖκες, οἱ παῖδες, οἱ ἵπποι καὶ τὰ φορτηγὰ ζῶα ἐγένοντο ἅπαντα λεία τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκ τῆς μεγάλης δ' ἐκείνης στρατιᾶς μόλις τριάκοντα ὅλαι χιλιάδες εἰσῆλθον, συνετώτεροι ἐκ τῶν δυστυχημάτων γενόμενοι, εἰς τὴν Θράκην, ὅπου ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος ἀνήγγειλεν αὐτοῖς τὸ ἔλεός του. Κλαίοντες τότε ἐκ τῆς χαρᾶς του ὁ Πέτρος ἐξηκολούθησε τὴν ὁδόν του, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔφθασαν οἱ σταυροφόροι οὗτοι ὑπὸ τὰς τεῖχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως φέροντες εἰς τὰς χεῖρας των κλάδους φοινίκων.

Καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τὸν Κουκούπετριν σταυρο-

φόροι, ἔμειναν κατὰ συμβουλὴν τοῦ αὐτοκράτορος εἰς Κωνσταντινούπολιν περιμένοντες καὶ τοὺς λοιποὺς στρατηγοὺς μετὰ τῶν στρατῶν των. Ἐν τούτοις ἕτερος στρατὸς, ἡ μᾶλλον συρφετὸς ὄχλος, περὶ τὰς δεκαπέντε εἰτε εἰκοσι χιλιάδας, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν ἱερέως τινὸς τοῦ Παλατινάτου, Gotschalk καλουμένου, ἀναχωρήσας ἐκ Γερμανίας, προέβη μέχρι τῆς Οὐγγαρίας· ἀλλὰ καὶ οὗτος, ἐπιδοθείς εἰς τὴν λεηλασίαν, κατεκόπη ἀκολούθως ὑπὸ τῶν Οὐγγάρων, οἵτινες μετεχειρίσθησαν πρὸς ἀφοπλισμὸν αὐτῶν τὴν ἀπάτην καὶ τὸν δόλον. Ἀλλ' ὁ ἀπειθέστερος καὶ μᾶλλον ἄτακτος τῶν σταυροφόρων στρατὸς ἦν ἀναντιβῆθῃς ὁ συνελθὼν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ρήνου καὶ Μοζέλλης· οὗτος ἔμεινε ἄνευ ἀρχηγού, διότι οὐδεὶς ἔσχε τὴν τόλμην νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῇ αὐτοῦ· ἔπραττεν ὅθεν μύρια κακουργήματα, καὶ ὑπεύκων εἰς δύο δημαγωγούς, ὧν ὁ εἰς ἦν ἱερεὺς τις Βόλκμαρ καλούμενος, καὶ ὁ ἕτερος αἰσχροβίος τις κόμης Ἑμικὼν, ἐπέπεσαν κατὰ τῶν δυστυχῶν Ἰουδαίων, καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν εἰς τὰς παρρηνίου πόλεις κατοικούντων ἀπέσφαζον, πιστεύοντες ὅτι ἦτο μωρία νὰ ἀπέρχωνται εἰς μακρυσμένας χώρας ὅπως τιμωρήσῃ τοὺς ὑβριστὰς τοῦ Χριστοῦ, ἐνῷ ἄφηναν ἀτιμωρήτους πλησίον αὐτῶν τοὺς σταυρώσαντας αὐτὸν Ἰουδαίους. Ὁ ἄνευ πειθαρχίας οὗτος στρατὸς ἐφθασεν ἐπὶ τοσοῦτον δεισιδαιμονίας, ὥστε ἔθεσε νὰ προπορεύωνται κατὰ τὴν ὁδὸν μία αἰξ καὶ μία χὴν, πιστεύσας τὰ ζῶα ταῦτα ὡς θεῖα ὄντα. Ἀλλ' εἰς Μοζερβούργον ἔδωκε δίκην τῶν κακουργημάτων του. Ἐπιπεσόντες οἱ σταυροφόροι οὗτοι κατὰ τῆς πόλεως ταύτης, ἥτις ἠρνήθη νὰ τοῖς χορηγήσῃ τροφάς, καὶ ἀποτυχόντες εἰς τὴν ἐφοδὸν των ἠναγκάσθησαν ν' ἀποσυρθῶσιν ἐν ἀταξίᾳ. Οἱ πολιορκούμενοι ἐξέβησαν τότε, καὶ εὐρόντες αὐτοὺς διεσπασμένους, ἀπετέλεσαν τὸν ἐξολοθρευμὸν των. Ἡ προφυλακὴ τοῦ στρατοῦ τούτου τὰ αὐτὰ ἔπαθεν ἐν Βουλγαρίᾳ, οἱ δ' ὀλίγοι διασωθέντες, ἄλλοι μὲν ἐπανῆλθον εἰς τὰς πατρίδας των, ὀλίγιστοι δ' ἔφθασαν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου συννηνώθησαν μετὰ τοῦ στρατοῦ Πέτρου τοῦ Ἐρημίτου. Ὁ στρατὸς οὗτος προσλαβὼν καὶ τοὺς Πισσάιους, Γενουηνσίους καὶ Ἑνετοὺς, πρὸς δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ τὸν Gauthier, ἐφθασε μέχρι τῶν ἑκατὸν χιλιάδων. Ἡ ἀνάμνησις τοσούτων δυστυχημάτων ἐσυνέτισε τοὺς σταυροφόρους, καὶ ἐπὶ τινὰ χρόνον διήγον σωφρόνως σεβόμενοι τοὺς νόμους τοῦ αὐτοκράτορος, εἰς τὴν χώραν τοῦ ὁποίου ἐφιλοξενή-

Θησαν· ἀλλὰ μένοντες ἀργοὶ ἐπεδόθησαν καὶ πάλιν εἰς τὰς ἀρπαγὰς, πλείσται δὲ οἰκίαι καὶ ἐκκλησίαι τῶν προαστείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐληλατήθησαν ὑπ' αὐτῶν· ὁ Ἀλέξιος τότε, θεωρήσας ἐπικίνδυνον τὴν περαιτέρω διατριβὴν τῶν σταυροφόρων ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, καὶ ἐπιθυμῶν ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τῶν ὀχληρῶν ξένων του, ἐχρῆργησεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἀναγκαστικά πλοῖα, καὶ οὕτω διέβησαν ἅπαντες τὸν Βόσπορον καὶ ἐστησαν τὸ στρατόπεδόν των εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μουνδανιά.

Ἀλλ' ἐν-αὐθιᾷ ἦτο πεπρωμένον ν' ἀφανισθῇ ὁ λόκληρος ὁ πολυάριθμος οὗτος στρατός. Εἰ καὶ εἶχον δοθῇ δικταχὰ νὰ μὴ συναφθῇ πόλεμος ἐπ' οὐδαμῇ προφάσει, οἱ σταυροφόροι ἐποιοῦν συνεχῶς ἐκδρομὰς καὶ ἐκακοποιοῦν ἀδιακρίτως Τούρκους τε καὶ χριστιανούς. Ἡμέραν τινὰ τρεῖς χιλιάδες ἐξ αὐτῶν περίπου, ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν Ρενώ τινός, ἐξεστράτευσαν κατὰ τοῦ φρουρίου Ἐξορογόργου, τὸ ὁποῖον ἐκυρίευσαν ἀποδιώξαντες τὴν ἐν αὐτῷ μουσουλμανικὴν φρουράν. Ἀλλ' ἀποκλεισθέντες μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τουρκικοῦ στρατοῦ ἐξεληθόντος ἐκ τῆς Νικαίας, παρεδόθησαν εἰς τὸν ἐχθρὸν ἀφοῦ ὑπέφερον τὰ πάνδεινα ἐν τῇ πολιορκίᾳ. Μόνος ὁ ἀρνησιθρησκὸς Ρενώ εὗρε χάριν ἐνώπιον τῶν βαρβάρων νικητῶν· οἱ λοιποὶ ἀπεκεφαλίσθησαν ἢ ἐπέμφθησαν αἰχμάλωτοι εἰς τὸ Κοριζάν. Ἡ εἰδήσις τῆς καταστροφῆς ταύτης κατετάραξε τοὺς ἐν τῇ στρατοπέδῳ σταυροφόρους, διὸ ὁ στρατὸς ἅπας συγκεῖμενος ἐξ εἰκοσιπέντε χιλιάδων πεζῶν καὶ πεντακοσίων ἱππέων, ἐξῆλθε διευθυνόμενος κατὰ τῆς Νικαίας. Μόλις εἶχον διανύσει οἱ σταυροφόροι τέσσαρα μίλια τῆς ὁδοῦ, προσεβλήθησαν ἐξαίφνης ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου τῆς Νικαίας, ὅστις ἤρχετο κατ' αὐτῶν μετὰ πολυαριθμοῦ στρατοῦ. Οἱ σταυροφόροι ἐπολέμησαν ὥς οὐδέποτε ἀνδρείότερον, ἀλλὰ τέλος, ἀπολέσαντες τοὺς στρατηγούς των, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, καὶ τότε ἡ σφαγὴ ἦν τρομερά. Μετὰ τὸ τέλος τῆς μάχης ταύτης ὁ Σουλτάνος ὥρμησε κατὰ τοῦ στρατοπέδου ἔνθα εἶχον μένει αἱ γυναῖκες καὶ οἱ παῖδες μετὰ τῶν καλογήρων, ἐκυρίευσεν αὐτὸ, καὶ ἐφείσθη τῆς ζωῆς μόνων τῶν νεανίδων καὶ τῶν παιδῶν. Εἰς τὴν μάχην ταύτην ἀπέθανε καὶ ὁ **Gauthier** διατρυπηθεὶς ὑπὸ ἑπτὰ βελῶν ῥιφθέντων κατ' αὐτοῦ.

«Τοιαύτη ἐστάθη ἡ τύχη, λέγει ὁ ἱστορικὸς **Michaud**, τοῦ πλήθους τούτου τῶν προσκυνητῶν, οἵτινες ἠπειλοῦν τὴν Ἀσίαν καὶ δὲν ἠξιώθησαν

νὰ ἴδωσι τὴν χώραν, ἣν ἐπορεύοντο νὰ κατακτήσωσι. Διὰ τῶν παρεκτροπῶν των προδιέθεσαν τὴν Ἑλλάδα κατὰ τῆς ἐπιχειρήσεως τῶν σταυροφοριῶν, καὶ διὰ τοῦ πολεμικοῦ των τρόπου ἐδίδαν τοὺς Τούρκους νὰ περιφρονῶσι τὰ ὅπλα τῶν χριστιανῶν τῆς Δύσεως.»

Ἀεῖποτε ὅμως οἱ προθυμότεροι εἰς πᾶσαν ἐπιχείρησιν εἶναι οἱ ἀναρμодиότεροι πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν της, καὶ οἱ πρῶτοι ἀναλαμβάνοντες νὰ ἐκτελέσωσι κινδυνώδεις τι ἔργον εἶναι οἱ ὀλιγώτεροι σκεφθέντες ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ Πέτρος οὐδὲν ἄλλο ἦτο εἰμὴ εἰς καλόγηρος ἐνθουσιασμένος, οἱ δὲ στρατιῶται αὐτοῦ ἦσαν μιγάδες ὄλων τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν, στρατολογηθέντες εἰς ἀπάσας τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης. Ὁ πρῶτος ἀπεδείχθη ἀνίκανος νὰ ὀδηγῇ στρατὸν, καὶ ἐφεξῆς λαμβάνει δευτερεῖον ὅλος μέρος εἰς τὸ μέγα δρᾶμα ὅπερ αὐτὸς οὗτος παρεσκεύασεν· οἱ δεῦτεροι ἀπεδείχθησαν ἀνίκανοι καὶ ἀνεπιτήδειοι ν' ἀποτελέσωσι τοιοῦτον. Οὗτοι ἐχρησίμευσαν μόνον εἰς τὸ νὰ διδάξωσι, διὰ τῶν παθημάτων των τοὺς μετὰ ταῦτα σταυροφόρους τίνι τρόπῳ ὀφείλουσι νὰ πολιτευθῶσι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου τῆς χριστιανωσύνης σκοποῦ. Διὸ μετ' οὐ πολὺ, νέοι στρατοὶ σταυροφόρων, ἰσχυρότεροι καὶ τακτικώτεροι τῶν προγενεστέρων, ἐσχηματίσθησαν, ἡ δὲ Εὐρώπη, οὐδόλως ἀποθαβέσασα ἐκ τῆς ἀγγελίας, ἣν μετὰ φρίκης ἤκουσε, τοῦ ὀλέθρου τριακοσίων χιλιάδων σταυροφόρων, πέμπει καὶ πάλιν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἁγίου Τάφου νέους λεγεῶνας, ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην οἱ μεγαλύτεροι καὶ συνετώτεροι τῶν στρατηγῶν της ἀναλαμβάνουσι νὰ φέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης.

Πρῶτος πάντων ἀνεδείχθη ὁ Γοδεφρείδος Βουλίων

augusto in volto ed in sermon sonoro.

Ὁ στρατηγὸς οὗτος ἦν δούξ τῆς Κάτω Λορραίνης, καὶ εἶλκε τὸ γένος πατρὸθεν μὲν ἐκ τῆς ἐνδόξου γενεᾶς τῶν κομήτων τῆς Βαυλωνίας, μητρὸθεν δὲ ἐκ τοῦ Μεγάλου Καρόλου. Ὁ Τορκουάτος, ἀπὸ τοῦ ἀθανάτου ποιήματος τοῦ ὁποῖου ἀναφέρομεν συνεχῶς στίχους ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ, ἐν τῷ τρίτῳ ἄσματι τῆς ἐλευθερωθείσης Ἱερουσαλὴμ, πλάττει τὴν Ἑρμινίαν διατρέχουσαν μετὰ τοῦ Σουλτάνου τὰς ἐπάλξεις τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου διορᾷ τὸν Γοδεφρείδον καὶ λοιποὺς κατοπτεύοντας τὰς πέριξ θέσεις, καὶ ὥς ἄλλοτε ἡ Ἑλένη τοῦ Ὀμήρου ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων τοῦ Ἰλίου ἐδείκνυνεν εἰς τὸν δυστυ-

χῆ Πρίαμον τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν Ἀχαιῶν στρατηγούς, δεικνύει καὶ ἡ Ἑρμινία τοῦ Τάσσου εἰς τὸν ἀσεβῆ Σουλτάνον τοὺς στρατηγούς τῶν σταυροφόρων, οὕτω πως περιγράφουσα τὸν Γοδεφρείδον.

Goffredo è quel che nel purpureo ammantato
Ha di regio e d' augusto in sè cotanto.
Veramente é costui nato all' impero
Si del regnar, del comandar sà l' arti.
E non minor che duce, é cavaliero ;
Ma del doppio valor tutte ha le parti.
Nè frà turba sì grande uom più guerriero
O più saggio di lui potrei mostrarti.

Τὸν Γοδεφρείδον πορφυράν, ἰδὲ, τὴν χλαῖναν φέρει.
Καὶ μέτωπον βασιλικὸν ὑπερηφάνους αἶρει·
Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀληθῶς νὰ ἀρχὴ ἐγενήθη
Τὴν τέχνην τὸσον ἔμαθε τοῦ κυβερνᾶν τὰ πλήθη.
Ἐξίσου δὲ καὶ στρατηγὸς κ' ἱππότης τολμητίας
Κατέχει· πᾶσαν ἀρετὴν διπλῆς αὐτὸς ἀνδρίας.
Οὐδ' ἀνδρα οὕτω συνετὸν καὶ οὕτω ῥωμαλέον
Εἰ· πλήθῃ τόσα δύνامي νὰ εὕρω ἄλλον πλέον.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος μεταμεληθεὶς διὰ τὸ μέρος ὃ ἔλαβεν εἰς τὸν ὑπὲρ τοῦ Ἀντίπαπα Ἀνακλήτου ἱεροσουλὸν πόλεμον, ἔταξε τῷ Θεῷ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὡς ἐλευθερωτὴς αὐτῆς. Ἄμα ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς σταυροφορίας, πάντες οἱ εὐγενεῖς τῆς Γαλλίας ἤκουσαν προθυμῶς τὴν πρόσκλησίν του καὶ προσέφερον τοὺς θησαυροὺς των διὰ τὴν παρασκευὴν τῆς ἐκστρατείας. Οἱ μὴ ἔχοντες χρήματα ἐπώλουν τὰ κτήματά των εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς ὅπως προμηθευθῶσι χρυσὸν, καὶ, ὡς λέγει ὁ Ἀββὰ Γουιέρτης, ἐπὶ τοσοῦτον ἔφθασαν αἱ ἐκούσiai αὐταὶ συνεισφοραὶ, ὥστε ἐντὸς τῶν σκηνῶν τῶν ἀρχηγῶν τῆς σταυροφορίας τὸ χρυσίον ἐφαίνετο συσσωρευμένον ὡς οἱ κοινότεροι τῶν καρπῶν εἰς τὰς καλύβας τῶν χωρικῶν. Μετ' οὐ πολὺ ἐγδοήκοντα χιλιάδες πεζῶν καὶ δέκα χιλιάδες ἱππέων ἐτάχθησαν ὑπὸ τὰς σημαίας του, καὶ μετὰ ὀκτὼ μῆνας ἀπὸ τῆς ἐν Κλερμόντῳ συνόδου, ἐξελίχθησεν ἐν πλήρει πειθαρχίᾳ καὶ τάξει ὁ ὑπὸ τὸν Γοδεφρείδον ἀρειμάνιος οὗτος στρατός. Τὸν Γοδεφρείδον ἠκολούθησαν καὶ πολλοὶ εὐγενεῖς Γερμανοὶ τε καὶ Γάλλοι, ὡς ἐπίσης οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Εὐστάθιος καὶ Βαδουῖνος, καὶ ὁ ἐξ ἀδελφῶν αὐτοῦ Βαδουῖνος δὲ Βουρῆ, ὁρμώμενοι μᾶλλον ἐκ τῆς ἐλπίδος τοῦ νὰ εὕρωσι λαμπροτέραν ἐν τῇ Ἀσίᾳ τύχην. Ὁ στρατὸς οὗτος, διὰ τῆς ἀξιοπρεποῦς συμπεριφορᾶς του, ἐφέλκεσε τὴν ἀγάπην τῶν λαῶν ἀπὸ τῆς χώρας τῶν ὁποίων διέβαινε, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Οὐγγαροὶ καὶ Βούλγαροι ἐδέχθησαν αὐτοὺς

φιλικῶς, λησμονήσαντες τὸ κατὰ τῶν πρώτων σταυροφόρων μίσος των.

Ἐν τούτοις ἡ Γαλλία, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ὑπὸ τὸν Γοδεφρείδον σταυροφόρων, παρῆσκεύαζε νέαν ἄλλην στρατολογίαν, καὶ πάντες οἱ μεγιστᾶνες τοῦ βασιλείου συνήλθον, παρόντος καὶ Φιλίππου τοῦ Α', ὅπως σκεφθῶσι περὶ αὐτῆς. Οἱ ἱστορικοὶ ἀναφέρουσι καὶ πάλιν διάφορα θαύματα γενόμενα καὶ κατὰ τὴν σύνοδον ταύτην. Κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν, καθ' ἣν συνηθροίσθησαν οἱ βαρῶνοι, ἡ σελήνη, ἐν τῷ μέσῳ ἐκλείψεως, ἐφάνη κεκαλυμμένη καθημαγμένον κάλυμμα. Τὸ ἀπαίσιον τοῦτο θέαμα παρετάθη μέχρι τῆς πρωῒας. Ὅτε ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα μέγισται κηλίδες αἵματος ἐκάλυπτον ἔτι τὴν Σελήνην, ἀλλ' αἴφνης ἔλαμψε περὶ αὐτὴν φῶς ὅλως ἄγνωστον. Μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ὁ ὀρίζων ἐφάνη ὅλος πεφυρακτωμένος πρὸς βορρᾶν· ἐκ τούτου οἱ λαοὶ καταληφθέντες ὑπὸ φοβικῆς ἐξήλθον ἀπὸ τῶν οἰκιῶν καὶ πόλεων, νομίσαντες ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐχώρει κατ' αὐτῶν φέρων εἰς χεῖρας τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον. Ἐκαστος δύναιτο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὰ φαινόμενα ταῦτα, πιστευόμενα τότε παρὰ πάντων ὡς διοσημεῖαι, κατέπεισαν καὶ τοὺς μᾶλλον νοθροὺς νὰ λάβωσι τὰ ὅπλα πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἁγίων τόπων.

Τέσσαρες ἐκ τῶν νέων τούτων σταυροφόρων διακρίνονται ἐπὶ ἀνδρίᾳ καὶ εὐγενείᾳ τῶνλοιπῶν. Οὗτοι εἰσὶν ὁ Οὐγος, ἀδελφὸς τοῦ βασι. Φιλίππου, ἀνδρείος μὲν κατὰ τὴν μάχην, ἀλλ' ἀσταθῆς ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ· ὁ Ροβέρτος, δούξ τῆς Νορμανδίας, ὁστις πένης ὦν ὑποθήκευσε τὴν Νορμανδίαν εἰς τὸν ἀδελφόν του Γουλιέλμον, ὅπως λάβῃ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὴν ἐκστρατείαν χρήματα· ἔταρος Ροβέρτος, κόμης τῆς Φιλανδρίας, καὶ ὁ κόμης Βλοᾶ καὶ Σάρτρης Στέφανος, ὁ πλουσιώτερος εὐγενὴς τῆς ἐποχῆς του.

Οἱ τέσσαρες ἄνω στρατηγοὶ συνωδεύοντο καὶ ὑπὸ πολλῶν ἄλλων ἱποπτῶν καὶ ἀρχόντων, οἱ πλείστοι τῶν ὁποίων ἔφερον μεθ' αὐτῶν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα των. Ἄπαντες οὗτοι διέβησαν τὰς Ἀλπεῖς, καὶ διευσθύνθησαν εἰς τὴν περὰ τῆς Ἰταλίας, ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῶσι διὰ θαλάσσης εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀπὸ Ῥώμης διάβασίν των, ἰδόντες ἐκ τοῦ πλησίον τὰ κακὰ ὅσα ἦν ἐβεβηλοῦτο τότε ἡ ἀγία ἔδρα, ἀπεθάρρύνθησαν τινὲς ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐπανήλθον εἰς τὰς ἐστίας των, οἱ λοιποὶ περιέμενον εἰς Βάριν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἔαρος.

Ἡ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διάδοσις τῶν σταυροφόρων τούτων ἐξύπνισε τέλος καὶ τοὺς Ἰταλοὺς, καὶ πρῶτος αὐτῶν ὁ πρίγκηψ Τραάντου Βαϊμουῦνδος ἀπεφάσισε νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦν υἱὸς τοῦ Ροθέρτου Guiscard, τοῦ πολεμήσαντος ἄλλοτε κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου. Ἐκ τοῦ μίσους τοῦ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ὠθούμενος, ἔλαβε καὶ οὗτος τὸν σταυρὸν, καὶ ἔχαιρε πλεῖστον εἰς τὴν ιδέαν τοῦ νὰ διαβῇ ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς αὐτοκρατορίας ἐπὶ κεφαλῆς ἐνὸς στρατοῦ. Εὐγλωττος δὲ ὢν καὶ μηχανορράφος κατέπεισε πολλοὺς νὰ τὸν παρακολουθῶσιν. Ἐκ τῶν ἵπποτῶν, οὓς παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ πονηρὸς Βαϊμουῦνδος, εἰς ἣν καὶ ὁ περιφημὸς Τανκρέδης, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Τάσσος λέγει, ὅτι ἐκ τῶς τοῦ Ρινάλδου οὐδεὶς ἕτερος ἦτο κομψότερος τοὺς τρόπους, ἢ ἐπιτηδεϊότερος κατὰ τὰ ὄπλα καὶ μᾶλλον ἀπτόητος τὴν καρδίαν.

... e non é alcun frà tanti
Trane Rinald o ferritor maggiore,
O più bel di maniere e di sembianti
O più eccelso ed intrepido di core.

Τὰ περὶ ἐρώτων αὐτοῦ μετὰ τῆς Κλορίνδης καὶ τῶν δυσαρρεσκειῶν του μετὰ τῆς Ἑρμινίας εἶναι πάντα πλάσματα τοῦ ποιητοῦ.

Οἱ σταυροφόροι τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας ἐξεστράτευσαν ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τὸν ἐπίσκοπον Ἀδεμάρων καὶ τὸν Ραϊμουῦνδον, κόμην τῆς Τολώζης. Ὁ Ραϊμουῦνδος ἀνδρεῖος, ὁρμητικὸς, ὑψηλόφρων καὶ ἄκαμπτος ὢν, ἤθελε τοὺς πάντας νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὰς θελήσεις του· ἀλλ' ὁ Ἀδεμάρους ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ πνευματικὸς ἀρχηγὸς τῶν σταυροφόρων, παρηγορῶν αὐτοὺς εἰς τὰς δυστυχίας των καὶ ἐνθαβρύνων αὐτοὺς εἰς τὰς ἀποτυχίας. Τρεῖς ἕτεροι ἐπίσκοποι ὁ τῆς Ἀπτης, Λοδέθης καὶ Ὁράνζης· καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τολέδου ὠδήγουν αὐτοπροσώπως τοὺς ὑπηκόους των εἰς τὴν ἁγίαν γῆν.

Οὕτω ὁ στρατὸς οὗτος, συγκείμενος ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων περίπου, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχων τὸν Ραϊμουῦνδον, προέβη μέχρι τῆς Λυώνης, διέπλευσε τὸν Ρήνον, διέβη τὰς Ἀλπεις, τὴν Λομβαρδίαν, τὸ Φριούλ, καὶ διὰ τῆς Σκλαβουνίας διευθύνθη εἰς τὰς χώρας τῆς ἐλληνικῆς αὐτοκρατορίας.

Ἀλλ' ἤδη ὁ Ἀλέξιος, ὅστις εἶχε προσκαλέσει πρῶτος τοὺς Λατίνους εἰς βοήθειάν του, ἤρχισε νὰ φοβῆται τὴν παρούσαν τῶν ἐλευθερωτῶν του, οἵτινες ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ἀπάσας τὰς δυνάμεις τῆς Δύσεως.

Ἄννα ἡ Κομνηνὴ, ἥτις δι' ἐξοιδημένου καὶ φιλαρέσκως ὁμηρίζοντος ὕφους, πρὸς δὲ καὶ μετὰ στοργῆς υἱικῆς ἔγραψε τὴν Ἀλεξιάδα της, περιγράφει λίαν διεξοδικῶς τὰ περὶ τῶν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως διαβαίνοντων τούτων σταυροφόρων. Εἰνσι ἀληθῶς λίαν περιέργων ν' ἀκούη τις ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς πορφυρογεννήτου κόρης ὁποῖαν ἐντύπωσιν ἐνεποιοῦν εἰς τοὺς παρακμάζοντας βυζαντινοὺς τὰ ἦθη καὶ οἱ τρόποι τῶν βαρβάρων ἐκείνων Κελτῶν, καὶ πῶς ἔκρινον αὐτοὺς καὶ τὴν ἐπιχείρησιν των οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι. Τὰ περὶ τοῦ μεγάλου τούτου γεγονότος οὕτω πως ἄρχεται διηγουμένη ἡ ἱστορικὴ Ἄννα.

« Οὕτω δὲ μικρὸν (ὁ αὐτοκράτωρ) ἑαυτὸν ἀναπαύσας λογοποιουμένην ἠκηκοίε ἀπείρων Φραγκικῶν στρατευμάτων ἐπέλευσιν· ἐδεδίει μὲν οὖν τὴν τούτων ἔφοδον γνωρίσας αὐτῶν τὸ ἀκατάσχετον τῆς ὁρμῆς, τὸ τῆς γνώμης ἄστατον καὶ εὐάγωνον, καὶ τ' ἄλλα ὁπόσα ἡ τῶν Κελτῶν φύσις ὡς ἴδια ἢ παρακολουθήματά τινα ἔχει διὰ παντός· καὶ ὅπως ἐπιχειρήμασι κεχνηότες αἰεὶ διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν τὰς σφῶν συνθήκας εὐκόλως ἀνατρέποντες φαίνονται. Εἶχε γὰρ αἰεὶ τοῦτο ἠδόμενον, καὶ πάνυ ἐπαληθεῖον· καὶ οὐκ ἀνεπεπτώκει, ἀλλὰ παντοίως παρεσκευάζετο, ὥστε καιροῦ καλοῦντος ἔτοιμον πρὸς τὰς μάχας εἶναι· καὶ γὰρ καὶ πλέω καὶ φοβερώτερα τῶν φημιζομένων λόγων ἦσαν τὰ πράγματα· πᾶσα γὰρ ἡ ἐσπέρα καὶ ὁπόσον γένος βαρβάρων τὴν πέραθεν Ἀδρίου μέχρις Ἡρακλείων στηλῶν κατῴκει γῆν ἅπαν ἀθρόον μεταναστεῦσαν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν διὰ τῆς ἐξῆς Εὐρώπης ἐβίβζε πανοικί τὴν πορείαν ποιοῦμενον. Ἔσχε δὲ τὰ κατὰ τὴν τοιαύτην συγκίνησιν τὴν αἰτίαν ἐνθὲν δεποθέν. Κελτός τις, Πέτρος τοῦνομα τὴν ἑπωνυμίαν Κουκούπετρος, εἰς προσκύνησιν τοῦ ἁγίου τάφου ἀπελθὼν, καὶ πολλὰ δεινὰ πεπονθὼς παρὰ τῶν τὴν Ἀσίαν πᾶσαν ληΐζομένων Τούρκων τε καὶ Σαρακηνῶν, μόλις ἐπανῆλθεν εἰς τὰ ἴδια, καὶ διακματῶν τοῦ σκοποῦ οὐκ ἔφερεν, ἀλλ' αὐθις ἐβούλετο τῆς αὐτῆς ἄψασθαι ὁδοῦ, συνιδὼν δὲ ὡς οὐ χρὴ μόνον αὐθις τῆς παρὰ τὸν ἅγιον τάφον ὁδοιπορίας ἄψασθαι ἵνα μὴ χεῖρόν τι γένηται οἱ βουλὴν βουλευέται συνετήν· ἦδε ἦν διακηρυκεῖσθαι εἰς ἀπάσας τὰς τῶν Λατίνων χώρας ὡς ὁμῶς θεὸς παρακαλεῖται με πᾶσι τοῖς ἐν Φραγκίᾳ κόμῃσι κηρύττει, ἅπαντας τῶν ἰδίων ἀπάραξ καὶ εἰς προσκύνησιν τοῦ ἁγίου τάφου ἀπελθεῖν, καὶ σπεῦσαι ὅλην χειρὶ καὶ γνώμῃ τῆς τῶν Ἀ-

γαρηνῶν τὰ ἱεροσόλυμα λυτρώσασθαι χειρός. καὶ μὲν τοὶ καὶ κατώρθωσεν ὥσπερ γάρ τινα θείαν ὁμφὴν ἐνθήμενος εἰς τὰς ἀπάντων ψυχὰς τοὺς ὁπουδήποτε Κελτοὺς ἄλλον ἀλλαχόθεν σὺν ὕπλοις καὶ ἵπποις καὶ τῇ λοιπῇ τοῦ πολέμου παρασκευῇ συναθροίζεσθαι πρὸς κελεύαζε· κἀκεῖνοι μὴν οὕτως εἶχον προθυμίας τε καὶ ὁρμῆς, καὶ πᾶσα λεωφόρος, τούτους εἶχε· συνεπῆει δὲ τοῖς στρατιώταις ἐκείνοις Κελτοῖς καὶ ψιλὸν ὑπὲρ τὴν ἄμμον καὶ τὰ ἄστρα πλῆθος, φοίνικας φέρον καὶ σταυροὺς ἐπ' ὤμων, γυναιὰ τε καὶ τέκνα τῶν σφῶν ἐξεληλυθότα χωρῶν· καὶ ἦν ὁρᾶν αὐτοὺς καθάπερ τινας ποταμοὺς ἀπανταχόθεν συρρέοντας, καὶ διὰ τῶν Δακῶν ὡς ἐπίπαν πρὸς τὰς πρὸς ἡμᾶς ἐπερχομένους πανστρατιᾷ· προηγήσατο δὲ τῆς τῶν τοσούτων λαῶν ἐπελευσεως ἀκρις τῶν μὲν πυρῶν ἀπεχομένη τοὺς δὲ ἀμπελώνας δεινῶς κατεσθίουσα· ἦν δὲ ἄρα τοῦτο τὸ σύμβολον, ὡς οἱ τότε συμβολομάντεις ἐπεμαντεύοντο, ὡς ἡ ἔφοδος τοῦ τοσούτου Κελτικοῦ στρατεύματος, τῶν μὲν Χριστιανῶν πραγμάτων ἀπόσχηται, δεινῶς δ' ἐπιβρύσειε κατὰ τῶν βαρβάρων Ἰσμαηλιτῶν μέθη καὶ οἶνω καὶ τῷ Διονύσῳ δεδουλευκώτων. »

Καὶ ταῦτα μὲν λέγει ἡ μεγάλη ἐκείνη γυνὴ τοῦ αἰῶνός της, ἥτις, ἀνδρικήν ἔχουσα ψυχὴν, δὲν ἐδίστασε πρὸς ὀλίγον νὰ προβῇ καὶ μέχρις ἐγκαλήματος ὅπως λάβῃ εἰς χεῖράς της τὴν ἀρχὴν. Ὁ δὲ Ἀλέξιος, τὸν ὁποῖον αὕτη παριστᾷ ἐν τῷ συγγράμματί της ὡς τὸν τελειότερον τῶν ἡγεμόνων, οἱ δὲ Λατῖνοι συγγραφεῖς ὡς ἄπιστον καὶ σκληρὸν, κυρίως δὲ ἦτο ἄλλο εἰμὴ μονάρχης ματαιόδοξος. Ἔτερος αὐτοῦ ἤθελε δρᾶζει τὴν λαμπρὰν εὐκαιρίαν ἥτις τῷ παρουσιάζετο, ἤθελε τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν σταυροφόρων, καὶ οὕτως ἤθελεν ἐπιτύχει νὰ καταστρέψῃ ἴσως τὸ μουσουλμανικὸν θηρίον τὸ ὁποῖον ἠπεῖλει νὰ καταθροχθίσῃ τὰ κράτη του· ἀλλ' οὗτος περιώρισεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἱκανότητα καὶ εὐφυΐαν εἰς τὸ ν' ἀπαλλαχθῇ τοῦ φόβου τῶν σταυροφόρων διὰ τεχνασμάτων. Διὰ τοῦτο ἐνῷ συνεχαίρετο τοὺς ἡγεμόνας σταυροφόρους πέμπων πρέσβεις πρὸς αὐτοὺς, συγχρόνως ἐζήτηε νὰ κατασκοπεύῃ τὰ διαβήματά των, καὶ ἐτοποθέτει ἀποσπάσματα καθ' ὁδὸν ὅπως παρεμποδίσῃ τὴν διάβασίν των.

Τὸ πρῶτον ἐχθρικὸν κίνημα τοῦ Ἀλεξίου ἦν ἡ σύλληψις καὶ αἰχμαλωσία τοῦ κόμητος de Vermandois. Ὁ ἀδελφὸς οὗτος τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας, ναυαγῆσας εἰς τὰ παράλια τῆς Ἠπεί-

ρου, ἐπέμφθη μετὰ πολλῶν τιμῶν αἰχμάλωτος εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀλεξίου, ὅστις διανοεῖτο νὰ βαστάξῃ αὐτὸν ὁμηρον ὅπως μὲν ἀσφαλῆς ἐκ μέρους τῶν Λατίνων. Ἀλλ' ὁ ἐν Φιλιππουπόλει ἀφίχθεις τότε Γοδεφρείδος δυσηρεστήθη διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ Ἀλεξίου, καὶ ἐπεμψε πρέσβεις πρὸς τὸν αὐτοκράτορα αἰτῶν ἱκανοποίησιν· μὴ λαμβάνων δὲ τὴν προσδοκωμένην ἀπάντησιν, ἤρχισε νὰ φέρεται ὡς ἐχθρὸς εἰς τὰς χώρας τοῦ Ἀλεξίου. Τότε ὁ ἀσθενὴς μονάρχης πτοηθεὶς ἰκέτευσε τὸν αἰχμάλωτόν του νὰ μεσιτεύσῃ εἰς τὸν Γοδεφρείδον, ὑποσχεθεὶς αὐτῷ νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον ἅμα φθάσωσιν οἱ Γάλλοι εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τοῦτο κατεπράυνε τὸν δικαίως παροργισθέντα Γοδεφρείδον.

Ἐν τούτοις, ὁ Ἀλέξιος διὰ τῶν θωπειῶν του κατέπεισε τὸν ἀλαζόνα κόμητα de Vermandois νὰ δόμῃ πίστιν εἰς αὐτόν, δι' ἣ οἱ σταυροφόροι ἀφικόμενοι εἰς Κωνσταντινούπολιν δυσηρεστήθησαν, ὁ δὲ Γοδεφρείδος ἠρνῆθη ἐπιμόνως τοῦ νὰ μιμηθῇ τὸ παράδειγμά του. Ὁ φιλόποτος Ἀλέξιος ἀπεποιήθη τότε νὰ τοῖς χορηγήσῃ τροφάς, ἐλπίζων νὰ κατορθώσῃ τὸν σκοπὸν του διὰ τῆς πείνης. Ἀλλ' οἱ Λατῖνοι διεσπάρησαν εἰς τὰς πεδιάδας, ἐλεηλάτησαν τὰ χωρία καὶ τὰ πέριξ τῆς πόλεως μέγαρά, καὶ ἐπρομηθεύθησαν τὰς ἀναγκαίας διὰ τὸν στρατὸν τροφάς. Αἱ ἀταξίαι αὗται ἐξηκολούθουν νὰ συμβαίνωσι μέχρι τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀμφοτέρα τὰ μέρη ἐνόμισαν ἀντιχριστιανικὸν νὰ διαπληκτίζωνται, καὶ τότε ὁ αὐτοκράτωρ ἐχορήγησεν εἰς τοὺς σταυροφόρους τροφάς, οὗτοι δὲ ἔπαυσαν τὰς ἐχθροπραξίας.

Ὁ Ἀλέξιος ὅμως ἐπέμενε ζητῶν ὅρκον πίστεως ἐνῷ ὁ Γοδεφρείδος ἠρνεῖτο μετ' ἴσης σχεδὸν ἐπιμονῆς. Δις οἱ στρατοὶ τῶν τε Λατίνων καὶ Ἑλλήνων ἦλθον εἰς χεῖρας, καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις αὕτῃ ἐκινδύνευσε παρ' ὀλίγον ν' ἀλωθῇ. Αἱ αἵματηρα αὗται συγκρούσεις ἤρσαν εἰς τὸν Βαϊμούνδον. Νομίσας οὗτος ὅτι ἡ στιγμή ἦτο κατάλληλος ὅπως ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ βυζαντινοῦ κράτους, ἐπεμψε πρεσβείαν προσκαλῶν τὸν Γοδεφρείδον νὰ κυριεύσῃ τὸ Βυζάντιον καὶ ὑποσχόμενος αὐτῷ τὴν συνδρομὴν του· ἀλλ' ὁ Γοδεφρείδος, ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ὑπέμνησε τῷ Βαϊμούνδῳ τὸν ὅρκον ὃν ἔδωκεν τοῦ νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἀπίστους. Τὸ βῆμα τοῦτο τοῦ Βαϊμούνδου ἐδιπλασίασε τὰς ὑποψίας τοῦ Ἀ-

λεξίου, και ἤδη μετεχειρίσθη οὗτος πᾶν μέσον ὅπως καταπείσῃ τὸν Γοδεφρείδον, εἰς τὸ νᾶ τῷ δώσει τὸν ὄρκον τῆς πίστεως μὴ διστάσας νὰ πέμψῃ ὁμηρον πρὸς τοὺς στυροφόρους τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱόν. Ἐκτοτε πᾶσα δυσπιστία ἐξέλιπε, και οἱ ἡγεμόνες τῶν στυροφόρων ὠρίσθησαν νὰ σεβασθῶσι τοὺς νόμους τῆς φιλοξενίας, και μετέβησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀλεξίου, ὅπου ἐν μέσῳ μεγαλοπρεποὺς αὐλῆς προσεκύνησαν τὸν αὐτοκράτορα. Μετὰ τὴν τελετὴν ταύτην ὁ Ἀλέξιος υἰοθέτησε τὸν Γοδεφρείδον και ἔθεσε τὴν ἐπικράτειάν του ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὀπλων του, οἱ δὲ στυροφόροι ὑπεσχέθησαν ν' ἀποδώσωσι τῷ αὐτοκράτορι ἀπάσας τὰς πόλεις, αἵτινες ἀπετέλουν μέρος τῆς ἐπικρατείας του. Ἀλλ' εἰ και ἡ εἰρήνη συνωμολογήθη εὐκρινῶς ἀμφοτέρωθεν, οὐδ' ὁ Ἀλέξιος, ἡδύνατο νὰ καταστρέψῃ ἐντελῶς τὰς κατὰ τῶν Λατίνων προλήψεις τῶν ὑπηκόων του, οὐδ' ὁ Γοδεφρείδος ἡδύνατο νὰ περιστέλλῃ τὸ φιλοτάραχον πνεῦμα τῶν στρατιωτῶν του. Πρὸς τοῦτοις, ὁ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου ἐβλεπεν εἰσέτι μὲ ὑποπτον ὅμως τὴν ἔλευσιν τοῦ Βαϊμούνδου και τὴν συνένωσιν τοσούτων στρατῶν ἐν αὐτῇ τῇ πρωτευούσῃ του. Ἐπρότεινεν ὅθεν τῷ Γοδεφρείδῳ νὰ μεταφέρῃ τοὺς στρατοὺς αὐτοῦ εἰς τὴν ἀσιατικὴν τοῦ Βοσπόρου ὁχθὴν, και συνάμα κατεγίνετο εἰς τὸ νὰ ἐπινοῇ μέσα δι' ὧν νὰ καταβάλλῃ τὴν ἀγερωχίαν τῶν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐρχομένων λοιπῶν ἡγεμόνων.

(ἔπεται συνέχεια)

Η ΑΝΘΟΔΕΣΜΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΠΡΕΒΩ.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΘΕΙΜΑ ΤΩΝ ΑΝΘΟΠΩΛΩΝ.

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδ. 22.)

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ πριγκιπέσσα ἴσως ἐνόμιζεν, ὅτι ἐκκληροῖ καθήκοντα οἰκοδεσποίνης. Ἰσως ἐνήργει μετὰ κρυφίας προθέσεως. Καὶ τίς δύναται ποτε νὰ μχνεύσῃ τὰς προθέσεις ὠραίας γυναικός;

Τέλος, περὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς νυκτός, ἦλθε και ἡ σειρά τοῦ φίλου μου νὰ λάβῃ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν τελετὴν μετὰ τῆς βασιλείσεως τοῦ χοροῦ, διότι μέχρι τοῦδε ἔμενεν ἐν ἀδρανείᾳ.

Ἡ πριγκιπέσσα ἐτήρησε τὴν ὑπόσχασίν της. Μετὰ τὸν χορὸν ὁ περίπατός των εἰς τὸν κήπον διήρκεσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ποῖον ἦτο τὸ ἀντι-

κείμενον τῆς ὁμιλίας των; Ἐγένετο λόγος μόνον περὶ τῆς κυρίας Πρεβῶ και τῆς ἀνθοδέσμης; Ὁπωσδήποτε ἡ συνέντευξις ἐφαίνετο ζωηρὰ και ἐνδιαφέρουσα, διότι οὐδεμίαν προσοχὴν ἐδίδον εἰς τοὺς ἄλλους· μετ' ὀλίγον ἐξεληθόντες τῶν πρώτων δεινροστοιχιῶν ἔσπευσαν νὰ ζητήσωσιν εἰς τὸ ἀμυδρὸν φέγγος τῶν τεχνητῶν δασῶν τὴν ἐρημίαν ἐκείνην, ἥτις προσθέτει εἰς τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπιστευτικῶν ἐξηγήσεων ὅλα τὰ θέλητρα τοῦ μυστηρίου.

Μετὰ τὸ δεῖπνον, ἀξιοπαρατήρητον πρὸ πάντων διὰ τὴν εὐδιαθεσίαν και τὸ ἐπαγωγὸν τῶν συνδιαιτημόνων και τὴν ὑπερβάλλουσιν κατανάλωσιν τοῦ μελάφρονος Καμπανίτου, αἱ κυρίαι εἰσηλθον πρὸς στιγμὴν εἰς τὰ δωμάτια τῆς Πριγκιπέσσης, διὰ νὰ δώσωσι νέαν ζωὴν εἰς τὰ θέλητρα των.

Οἱ ἄνδρες ἀφ' ἐτέρου ἐπανήλθον εἰς τὰς αἰθούσας, ἕκαστος ἐτοποθετήθη ἐνθα ἡρέσκετο, και ἤρχισαν αἱ συνομιλαί· ἀναμφιδόλως αἱ βασιλίσσαι τῆς τελετῆς παρεῖχον ἄφθονον ὕλην.

Αἱ κυρίαι μετ' οὐ πολὺ ἐπανήλθον εἰς τὰς θέσεις των φυσικώτατα ἡ δὲ εἰσδοὺς αὕτη ἔδωκεν εἰς τὰς συνεντεύξεις των κυριῶν νέαν τροφήν.

Εἰς τὸν ὅμιλον, ὅπου ἦτον ὁ Ἑρβίκος, εὐρίσκετο και τις γραμματεὺς τῆς Πρωσσικῆς πρεσβείας, ὁ μόνος τῶν φίλων του, ὅστις μᾶς ἐνδιαφέρει. Ὡνομάζετο οὗτος Γουλιέλμος Στέιβεργ και ἔφερεν ὑπερηφάνως τὸν τίτλον τοῦ Κόμητος· ἦτο ἀνὴρ τριακοντούτης σχεδὸν, κομψότατος, ἀξιόλογος χορευτῆς, ὠραῖος ἱππότης, ἐμπειρος εἰς τὴν τέχνην τῶν ὀπλων, χαρτοπαίκτης δεινός, εὐφραδέστατος, και προσέτι κομψαστής, καθ' ὃ Γασκόνης τέλος πάντων καλὸς και ἐράσμιος φίλος. Τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο ἡξιώθη και αὐτὸς καθὼς και πολλοὶ ἄλλοι μεθ' ὧν συγκατελέγετο και ὁ Ἑρβίκος τῆς τιμῆς νὰ συγχορεύσῃ και συμπεριπατήσῃ μετὰ τῆς Πριγκιπέσσης. Ὅταν ἡ νέα και ὠραία δέσποινα τῆς τελετῆς περιεστοιχισμένη ὑπὸ τῶν φίλων της ἐφάνη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς αἰθούσης διὰ νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν θέσιν της « ἰδοὺ, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ και μετὰ περισκέπτου ἐκπλήξεως εἰς ἐκ τῶν νέων τοῦ ὁμίλου, ἡ Πριγκιπέσσα δὲν ἔχει πλέον τὴν ὠραίαν της ἀνθοδέσμη ». — Ἀληθῶς ἐπανελάβον συγχρόνως πολλοὶ τῶν παρισταμένων.

Τὸ γεγονός τοῦτο μεταβιβάσθην διὰ ψιθυρισμῶν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἕτερον, και ταχέως παρρητηρήθην ὑπὸ τῶν ἄλλων ὁμίλων, διήγειρεν